

ANALYTICUS
TRACTATUS
DE
NATURE
ACCRESCENDI

Francisco Antonio Marquez Giraldo dectod.

De la Universidad de Salamanca
a 10 de Mayo de 1764

ANALYTICUS
TRACTATUS
DE JURE
ACCRESCENDI.

H-A
26
17

ANALYTICUS
TRACTATUS
DE JURE
ACCRESCENDI.

ANALYTICUS
TRACTATUS
DE JURE
ACCRESCENDI,
ET COMMENTARIA

Super §. Si eadem, Institutis de legatis per methodum Artis in Jure, & quatuor Responfa in materia maioratum, & Responfum quintum, de persecutoria damni aetione, que transit contra heredes judicis perperam judicantis.

AUTHORE

EMMANUELE
GOMES CARDOSO,
J. C. LUSITANO.

PER

EMMANUEL ANTONIUS
MONTEIRO DE CAMPOS.

Luiz de Castro

LISBONÆ,

Ex Typis EMMANUELIS ANTONII MONTEIRO.

M. DCC. LXI.

Cum facultate Superiorum.

Levi do R. Collegio dos Militares

ANALYTICUS
TRACTATUS
DE JURE
ACCURATISSIMUS
ET COMMEMORATIVA

Authoris, Diffinitio de Jure per se habita, et de Jure
quod in rebus sit, et de Jure in rebus
de Jure in rebus sit, et de Jure in rebus
de Jure in rebus sit, et de Jure in rebus

AUTHOR
EMMANUEL
GOMES CARDOZO
J. C. LUSTIG

EMMANUEL ANTONIUS
MONTIPIO DE CAMPOS

Handwritten signature or scribble in ink.

LISBOA
EMMANUEL ANTONIUS MONTIPIO

Com. Facultate Jurisprudentiae
MONTIPIO

Handwritten signature or scribble in ink.

TRACTATUS

DE

JURE ACCRESCENDI

SUPER §. SI EADEM INSTIT. DE LEGAT.

SUMMARI A.

1

*Naquæque scientia
stat facilis per suas
universales regulas.*

1

*Quæstiones omnes
cujuscunque scien-
tiæ deciduntur con-
cursu duarum veritatum: quæ sunt
duo de se nota principia.*

1

*Intellectus text. in L. dict. testato-
re ff. cond. & dem. & L. qui Romæ.
§. Augerius ff. verbor.*

2

*Sylogismus semper formatur in ju-
risconsultorum responsis quæ sunt
de media juris prudentia: & qua-
liter.*

2

*Ratio decidendi dat in scientia
theoricâ universalem, seu genera-
lem regulam in materia.*

3

*Sylogismus qualiter formatur in
nostro §. Si eadem.*

4

*Definitio omnis periculosa, & qua-
liter intelligatur L. omnis definitio.
ff. reg. jur.*

4

*Neglecta, seu non intellecta pro-
prietas specialis quæstionis pluri-
mos in jure introduxit errores, &*

*ideo in speciebus dividendis, defi-
niendis, & demonstrandis consisten-
dum est.*

5

*Ratio dubitandi quæ occurrit in
quavis quæstione qualis sit, & un-
de eveniat.*

5

*Ratio dubitandi quæ fuerit in L. si
Titio 7. ff. leg. 2.*

7

*Portio deficiens dicitur ea quæ an-
tea retro valuit à principio.*

7

*Intellectus L. unicæ, §. & cum ti-
plici, & sequentibus, Cod. de cad.
toll.*

7

*Verbum ad diversa prolatum ex
juris principiis propriè, & impro-
prie exponitur.*

8

*Alius, alia, aliud inducit simili-
tudinem præcedentium: etiam quan-
do adjungitur verbum Quoquomodo.*

9

*Ratio quare in jure accrescendi
requiratur validitas in portione de-
ficiente ut accrescat.*

9

*Legatum est hæreditatis deliba-
tio, quæ non fit per dispositionem
nullam.*

9

*Dominium non aufertur à testato-
re: nec ab ejus hæreditate quando
incapaci legatur.*

- 10 *Conjuncti re, non etiam verbis, & conjuncti verbis non etiam re, & tandem conjuncti re, & verbis insimul quales sint.*
- 10 *Conjuncti dicuntur quando Titio cum Mevio legatur.*
- 11 *Jus accrescendi, & jus non decrescendi qualiter unusquisque definiatur.*
- 12 *Jus accrescendi datur inter conjunctos facientes partes ab initio: at verò jus non decrescendi inter facientes partes per concursum.*
- 12 *Jus accrescendi datur inter conjunctos verbis, non etiam re: jus non decrescendi inter conjunctos re non etiam verbis.*
- 12 *Jus accrescendi, an verò jus non decrescendi utrum detur inter conjunctos re, & verbis insimul? ubi conciliantur diversæ inter se pugnantibus opinionibus communes.*
- 13 *Intellectus. L. conjunctim 78. ff. Leg. 3.*
- 15 *Jus accrescendi requirit validitatem portionis deficientis, non verò jus non decrescendi.*
- 16 *Jus accrescendi accrescit cum suo onere: at verò jus non decrescendi sine onere.*
- 17 *Intellectus. L. unicæ §. in primo, Cod. cad. toll.*
- 18 *Portio accrescens per jus accrescendi voluntaria accrescit: at verò per jus non decrescendi, necessaria est, & nequaquam repudiari potest.*
- 18 *Unitas legati non potest scindi, & pro parte acceptari, & pro parte repudiari.*
- 19 *Jus accrescendi à lege inductum fuit, at verò jus non decrescendi nequaquam.*
- 21 *Jus non decrescendi ex sui natura transit in singularem, & universalem successorem, at verò jus accrescendi non ita tam facile quamvis ex verbis, & ex natura contractus possit transire.*
- 22 *Jus accrescendi, seu non decrescendi transmittitur ad hæredem.*
- 22 *Jus accrescendi, seu non decrescendi in hæreditatibus utrum transeat in quemlibet successorem.*
- 23 *Substitutio, seu fideicommissum pendente conditione transmittitur ratione juris accrescendi.*
- 24 *Jus non decrescendi magis ex voluntate defuncti venit, at verò jus accrescendi magis ex lege inducta.*
- 25 *Inter conjunctos juris accrescendi potest dari portio deficiens, quæ nulli de conjunctis acquiratur, sed remanet penes eum, à quo derelictum est legatum, non sic inter eos conjunctos, in quibus datur jus non decrescendi.*
- 26 *Portio deficit in jure accrescendi: at verò in jure non decrescendi persona deficit.*
- 28 *In jure accrescendi datur ratio dubitandi de jure, & faciendi consultationes: at verò in jure non decrescendi non ita tam facile.*
- 28 *Jurisconsulti quando dicunt, faciunt partes, sentiunt de conjunctis, qui faciunt partes ab initio: non verò de eis, qui faciunt partes per concursum.*
- 29 *Conjunctio verbalis necessario requiritur, & sufficit ut detur jus accrescendi: & disjunctio verbalis in conjunctis re regulariter necessaria est, ut detur jus non decrescendi.*
- 29 *Conjunctim, dictio apud jurisconsultos dicit de conjunctis verbis: & dictio, disjunctim, de disjunctis verbis.*
- 29 *Conjunctio re, & verbis insimul solum requiritur ad prælationem faciendum inter reliquos conjunctos verbis tantum, vel re tantum.*
- 30 *In jure non decrescendi conjunctus, qui prius concurrat, & litem contestatus est, habet electionem rei, vel prætium, non sic in jure accrescendi.*
- 31 *Jus non decrescendi potest contingere inter collegatarios, quorum*
unus

- unus purè, & alter conditionaliter vocati sunt ad eandem rem, non verò jus accrescendi, & in hoc purè vocatus interim dum pendet conditio habebit partem: at verò in illo habebit solidum.
- 32 Intellectus singulorum verborum nostri textus in §. Si eadem.
- 35 Regula generalis in jure non decrescendi, & quando datur jus non decrescendi.
- 36 Regula in jure accrescendi: & quando detur jus accrescendi.
- 38 Speciales quæstiones juris non decrescendi qualiter cognoscantur, & ratiocinentur.
- 39 Speciales quæstiones juris accrescendi qualiter cognoscantur, & ratiocinentur.
- 40 Semper à genere incipiendum est, & postea ad species deveniendum est.

TEXT. §. SI EADEM.

Si eadem res duobus legata sit, sive conjunctim, sive disjunctim si ambo perveniant ad legatum: scinditur inter eos legatum. Si alter deficiat: quia aut spreverit legatum, aut vivo testatore decefferit, vel alio quoquo modo defecerit: totum ad collegatarium pertinet. Conjunctim autem legatur veluti: si quis dicat, Titio, & Seio hominem Stichum do, lego: disjunctim ita Titio hominem Stichum do, lego. Seio hominem Stichum do, lego. Sed si exprefferit eundem hominem Stichum æquè disjunctim legatum intelligitur.

QUANDO tam celebre opus aggredimur in juris accrescendi materia, quæ à jurisconsultis nostræ tempestatis tanquam inextricabilis labyrinthus consideratur, non inutile erit, imò satis utile in nostra hac juris scientia, & vera non affectata philosophia philosophicè, & scientificè loquendo præmeditari nonnulla circa contextum §. Si eadem inst. de legat. quem interpretandum suscepi: & de ratione, qua in ejus constitutione ductus fuit *Cæsar Justinianus*, ex quibus (nisi me mea fallit opinio) veræ, & generales in materia deducantur regulæ, undè resolutiones veras, & faciles exitus dirive-

mus; stat enim unaquæque scientia, & etiam nostra hæc civilis scientia facilis per suas notissimas universales regulas, ex quibus descendunt faciles decisiones ad omnes earum species particulares, de quibus alias tanquam de infinitis nulla est scientia, sed immensus, & impossibilis labor, ne dicam inutile studium. *L. leges L. non possunt, ff. legibus. L. 1. ff. reg. jur.* qui autem ab initio rerum originem respiciat optimè, & facilè discernit, nec rectè, nec securè decedit, sed ab aliis dictum satis timidè profert, qui ignorando à priori rationem, & ordinem scientiæ ex *Bartholo, & Doctoribus* quæstionum resolutiones assequutus est.

Primò advertendum est quòd

quæstiones omnes cujuscunque scientiæ deciduntur concursu duarum veritatum, quæ sunt duo de se nota, vera, & semper certa principia. Altera nempe generalis in scientia theoricæ: altera verò ipsius quæstionis identitas proprietas, seu natura, quæ est specifica in scientia practica comprehensa sub generali tanquam species sub suo genere: ex iis duobus de generali facta majori: & minori de specifica rectè sequitur resolutio quæstionis. De hoc ad exemplum erant in promptu multa jurisconsultorum responsa, de quibus latius alibi in opere de jure civili in artem latius redigendo (si tantum onus nostrum humile ingenium fert) ubi maturius, pro nunc verò sit exemplum decisio. *L. à testatore ff. cond. & dem. cujus litera est: Rogatus à testatore ut acceptis centum numis hereditatem restitueret Titia coheredi suæ, adita hereditate decessit, similiter, & Titia antequàm daret centum, quæsitum fuit à subtilissimi, & superbi ingenii jurisconsulto Scævola, an hæres Titia offerendo centum ex fideicommissio partem hereditatis consequi posset? respondit heredem conditioni parere non posse: quo responso formavit syllogismum de iis duobus veris maiorem nempe de generali regula, quæ habet conditio activa nec passiva non potest impleri in persona hæredis, quia formaliter adimplenda est in persona, de qua dicit conditio. *L. unica, §. sin autem, Cod. ead. toll. L. cum ita datur L. sub diversis, §. fin. ff. cond. & dem.* de qua regula post multos eleganter ut solet insignis magister communis, & semper meritò collaudandus præ omnibus unus *P. Barb. part. 1. Rubricæ n. 31. ff. solut. matrim.* ex qua facilis procedit alias à Doctoribus usquè hæctenùs durissimus. *Textus in L. qui Romæ, §. Augerius, ff. verb. minorem verò tacitè inuit* (ut adnotat ibi Claudius) de*

proprietate, seu natura consultæ specialis quæstionis, nam semper species inest in suo genere, quasi diceret, sed in præsentia datur conditio: ex quibus duobus sequitur resolutio, ergò hæres istius Titia non potest eam implere, nec offerendo centum ex fideicommissio partem hereditatis consequi.

2 Et si prætermittò cætera juris exempla pro nunc id solùm generaliter fat seram, quod in juribus jurisconsultorum responsis, quæ sunt de media juris prudentia regulariter formatur syllogismus de iis duobus veris, maior nempe de ratione decidendi, quæ est in scientia theoricæ universalis, seu generalis regula in materia, minor de identitate, proprietate, seu natura dubii, quæ est in scientia practica species ejus regulæ, & consequenter patet resolutio consultationis: advertendo tamen quod illa decidendi ratio aliquando à jurisconsultis redditur in scientia theoricæ, seu speculativa prout in dict. *L. à testatore, L. Mævius 68. §. Eum qui L. Julianus 62. ff. leg. 2.* Et passim, & tunc de ratione decidendi facile formatur maior, & in scientia theoricæ regula universalis, seu generalis, sub qua inest consultatio, & quæstionis species, de qua fit minor, & sequitur consequentia, & syllogismus prout supra: aliquando verò redditur ratio decidendi in specifica de facto scientia practica definiendo speciem consultationis prout in *L. Cum sponsus, §. Si res, ff. de publiciana L. Si Titio & ei. L. Si alienus 64. ff. leg. 2. L. plane 33. §. Si conjunctim, vers. Sed si ff. leg. 1.* quæ species definita præsupponit regulam generalem ad illam definitam speciem pertinentem: ex qua formatur maior, & minor de specie definita, & fit consequentia, & syllogismus prout supra: quæ omnia facile procedunt in de media juris prudentia responsis dedu-

etiam decidit quia unus capere non potest, id est quia portio vacans non est valida deficiens quinque sola Titio dantur, nec datur jus accrescendi: & sic conjunxit unam, & alteram rationem, seu requisitum, quia tamen unum de duobus requisitis (nempe portio vacua) non habebat qualitates speciales ad nostram generalem regulam nec erat à principio valida portio deficiens, sed incapax à principio invalida, & pro non scripta ideo decidit non dari jus accrescendi: & non imeritò tentari potest quod ideo primo ponit rationem quia hæres duobus dare damnatur; quia hæc verba continent dubitandi rationem, qua delata fuit prius consultatio: & secundo ponit, & alter capere non potest quia verba hæc continent decidendi rationem, quæ semper subsequitur post rationem dubitandi.

30 Et denique ultra prædicta rejiciuntur communis, & alii intellectus ad istum textum ex eo quia dum deviant à ratione, qua decidit Jurisconsultus ibi, & unus capere non potest: & recurrunt vel ad id quod portio non deficiat omnino, & ipso jure, vel dant jus accrescendi in aliis quinque, vel decidunt procedere in summis: & tandem in speciali legato damnationis: videntur supponere, & aperte fatentur, quod portio incapax à principio invalida accrescit, quod tam deviat à veritate, quam quod omnino contrarium, siquidem portio incapax est pro non scripta: in qua non datur jus accrescendi. Quid autem si iste conjunctus à principio tempore dispositionis foret capax: postea autem efficeretur incapax? resolve quod tunc ejus portio accresceret conjuncto, quia cum à principio valeat dicitur deficiens, quæ accrescit, at vero si efficiatur indignus, à quo fiscus auferat tunc non accrescit conjuncto, quia non defi-

cit, sed ambo pervenerunt ad legatum, & scinditur inter eos legatum, & ab indigno fiscus abstulit portionem: & ita communis intellectus in se verus est, quanvis textui non conveniat.

31 Retento hoc nostro vero intellectu veniunt rejicienda ea de quibus *Mench. succ. creat. §. 10. n. 136.* dum tenet quod si in specie dict. *L. si Titio*, conjunctus iste incapax foret, & repudiaret non esset jus accrescendi: quod ideo reputat verum, quia intelligit textum istum procedere in summis: & ea de causa in eo non dari jus accrescendi, quod à jure absolum est, in summis enim datur jus accrescendi, *ut infra suo loco*; & non quia summa, sed quia alter capere non potest sola quinque Titio dantur, unde si iste conjunctus foret à principio capax si postea repudiaret meritò erat locus juri accrescendi, juxta supradicta.

32 Venit etiam ad id de quo idem *Mench. dict. num. 136. vers. infertur 2.* dum ibi tenet non dari jus accrescendi casu, quo iste incapax ob delictum esset effectus incapax; & fiscus ab eo non auferret, quod etiam de jure non procedit: nam potius dicere debebat, quod si incapax iste foret capax à principio; & postea ob delictum effectus est indignus; ita ut possit, & defacto acquirat si ab eo fiscus non auferat cessat jus accrescendi, siquidem sibi acquirat, & in portionibus acquisitis non est quid accrescat, si tamen nec defacto acquirat, vel quia postea omnino incapax effectus est, vel quia si indignus noluit acquirere, ita ut ejus portio deficiat, meritò accrescit conjuncto, siquidem à principio valida fuit. At tamen verum sentit *Mench. in vers. quinimo dum dicit quod portio incapax in dict. L. si Titio remanet penes gravatum, ex L. unica §. in primo, & §. pro secundo Cod. cad. toll.*

quan-

quanvis non perciperet rationem, quæ ex eo est quia portio istius à principio incapacis, & à principio invalida non est ablata ab hæreditate, vel à gravati dominio. *L. nec utilem ff. ex quibus causis maiorat. gloss. verb. etiamsi non transferat in L. quod meo §. 1. ff. acquir. poss. Barb. in L. si aliena, numer. 100. ff. solut. matrim.* Et ideò penes gravatum remanet; & invalida à principio pro non scripta non accrescit conjuncto.

33 Patet tertio ex supradicta resolutione intellectus ad *L. hujusmodi §. si Titio ff. leg. 1. ubi Julianus in hæc verba. Si Titio, & Mævio legatus fuerit Stichus qui Titii erat: debetur pars Stichi Mævio: nam Titius quanvis ad legatum non admittatur partem faciet.* Vides quod Titius, & Mævius sunt conjuncti re, & verbis insimul, & faciunt partes ab initio, & inter eos viget jus accrescendi contra *Bartoli* opinionem de qua supra in præludiis *differentia 1.* & quod portio Titii non accrescit Mævio conjuncto quia ab initio non tenuit in persona Titii legatum rei propriæ. *L. proprias Cod. delegat.* Attamen *Bart.* intelligit textum procedere: & ideò in eo cessare jus accrescendi quia Titius iste partem faciendo impedit jus accrescendi; & ejus portio non deficit omnino, & ipso jure quanvis enim legatum rei propriæ non valeat *dict. L. proprias*, attamen dominus habet retentionem rei suæ, & propter jus illud retentionis, ejus portio non accrescit conjuncto, ita *Bart. receptus hic, & in L. unica §. in primo Cod. cad. toll. & in L. plane §. si duobus ff. leg. 1. ubi etiam Aret. Cuman. num. 1. Paul. ibi & in dict. §. si Titio ubi etiam Bald. Faber. in nostro §. si eadem, num. 2. & ibi Balduin. n. 7. Ang. Aret. n. 2 & 4. Mantica de conject. ultim. volunt. lib. 10. titul. 3. n. 22. & 4. Communis ex Zazio, & aliis relatis per Mench. succ.*

creat. §. 10. n. 103. 104. & n. 167. qui latissime reprobatur, & n. 102. novum, & planissimum, ut ille ait, refert intellectum ad hunc textum, quem sequitur, & defendit *Mantic. dict. num. 23.* reprobatur tamen *supra* illatione 10. num. 5.

34 Et ultra adducta per *Mench.* contra communem intellectum, venit etiam rejiciendus ex eo quia distinctio, qua Doctores distinguunt facit partem, & habet jus retentionis ergo impedit jus accrescendi satis erronea patet prout ostendimus *supra eadem illatione vers. ex hac resolutione patet primo:* deinde rejicitur ex eo quia communis, dum quærit rationem quare in præsentis non detur jus accrescendi, quando portio à principio invalida est, & pro non scripta, aperte sentit, sicut, & passim resolvit quod in portionibus pro non scriptis omnino invalidis datur jus accrescendi; quod est aperte erroneum, & contra notas in materia regulas. Deinde quia Jurisconsultus non decidit ex retentionis jure, sed ex eo quia quanvis Titius ad legatum non admittatur partem faciet: quam rationem decidendi ut percipias advertite, quod prout notasti *supra in præludiis differentia 11. & illatione 9. & 12.* imos est apud Jurisconsultos quando decidunt quæstiones de jure accrescendi loqui per hæc verba nempe partem facit, quia scilicet jus accrescendi datur inter eos conjunctos qui faciunt partes ab initio: & cum Jurisconsultus dicat quod Titius facit partem quanvis ad legatum non admittatur, aperte docet quod conjuncti re, & verbis faciunt partes ab initio; & quod inter eos viget jus accrescendi, in quo cum requiratur validitas à principio in dispositione neque accrescant portiones invalidæ, & pro non scriptæ, & in præsentis legatum in Titio esset rei propriæ à principio invalidum, & pro non

non

non scriptum *dict.* *L. proprias*, merito decidit Jurisconsultus, non dari jus accrescendi, nec portionem Titii Mævio accrescere: & eleganter concludit ejus decidendi ratio dum dicit, nam Titius, quanvis ad legatum non admittatur partem faciet: quasi diceret Mævius & Titius conjuncti re, & insimul verbis faciunt partes ab initio, inter quos viget jus accrescendi, & cum Titius non admittatur, & ejus portio sit invalida à principio don accrescit, *ita sentit Baro in nostro §. si eadem, vers. si ambo perveniant. Duar. lib. 1. de jure accrescend. cap. 18. & in L. si duobus ff. leg. 1. Aur. lib. 1. sent. cap. 14. ad fin. Vigel. de method. jur. civilis part. 4. lib. 13. cap. 6. reg. 24. except. 17.* Et ex hoc vero intellectu *dict.* §. *si Titio*, percipies quam deviet à veritate communis intellectus: & *D. Spin. de testam. gloss. 9. de jure accrescend. n. 20.* qui sentit textum procedere in legato damnationis, quem sequitur eo non relato *D. Pichard. in nostro §. si eadem, n. 83. & 80. qui etiam n. 85.* hoc omisso intellectu præstat alium non minus violentum, & à vera decidendi ratione omnino alienum.

36 Ut tamen integre percipias intellectum *dict.* §. *si Titio* decet hic tractare quæstionem utrum, & quando in legato rei propriæ possit dari jus accrescendi, verbi gratia quando testator in specie *dict.* §. *si Titio* Stichum Titii legat Titio & Mævio, quod ut decidas facillime ad duo adverte alterum generale in scientia theórica ex nostra secunda regula: jus accrescendi datur in portione valida à principio si deficiat, non vero datur in portione à principio invalida, & pro non scripta. Alterum specificum in scientia practica, quod quanvis legatum rei propriæ invalidum sit, *dict.* *L. proprias, L. Mævius §. pen. ff. leg. 2.* valet tamen ubi ex legato consequi potest legatarius aliquam utilita-

tem §. *ex contrario inst. de legat. L. si creditori 28. cum L. seq. ff. leg. 1. L. si deportati 7. ff. leg. 3. post Gom. Cald. part. 3. depot. elig. cap. 12. num. 23. D. Pichard in dict. §. ex contrario inst. leg. à princip. & idè legatum rei propriæ valet sub conditione si fuerit alienata. L. cætera §. 1. ff. leg. 1. L. meares 98. ff. cond. & demonstr. & quando testator in ea quid juris habet. L. Aphricanus 40. §. si Titius L. si domus 74. §. si fundus, L. si sic, §. fin. L. si tibi homo §. fin. L. senatus 45. §. fin. ff. leg. 1. Et denique valet legatum rei propriæ quando servo ejus, cujus res est, legatur. L. si debitor §. fin. ff. leg. 1. ex iis duobus de se notis facta consequentia facile percipies quando in legatis rei propriæ portio deficiens sit valida, & accrescat conjuncto, & quando sit invalida, & non accrescat.*

37 Atque ita venit confirmatio prædicti intellectus, *ad dict. §. si Titio*, dum diximus portionem Titii non accrescere idè esse quia fuit portio rei propriæ pure legatæ à principio invalida: & pro non scripta in qua cessatius accrescendi, nec etiam ex parte Mævii si portio deficeret non accrescet Titio, cum res propria amplius, nec ex alia causa sua fieri non possit. §. *sed et si rem inst. de legat. §. sic itaque inst. act.*

38 Secundo venit quid esset dicendum si in specie *d. §. si Titio*, Stichus legatus esset sub conditione si Titii non fuerit, & alienetur, in qua specie cum à principio valeat legatum existente conditione. *d. L. cætera. §. 1.* videtur dicendum quod si tempore mortis Stichus non Titii sed alienus sit, & portio conjuncti valida deficiat accrescet conjuncto: secus autem esset si non sub conditione, sed pure legatur; & tempore mortis testatoris Stichus reperiatur alienus, quia quod à principio non tenuit exposita non convalescit. *dict. §. 1.*

39. Ter-

39 Tertio venit quod si in specie dict. §. si Titio, testator, vel quilibet alius non legatarius in Stichus habeat quid juris, nam cum pro eo legatum valeat dict. §. si Titius, merito si repudiet conjunctus, cujus portio à principio tenuit, vel quoquo modo deficiat accrescet conjuncto.

40 Quarto venit quid juris si in specie dict. §. si Titio, testator legaret fundum Titii non Titio, sed servo Titii, & Mævio, cum enim tunc valeat legatum rei propriæ servo relictae dict. §. fin. videbatur dicendum quod portio deficiens accrescit. Sed tamen suspende quia respectu servi qui non exiit de potestate ejusdem domini quamvis Mævius conjunctus repudiet portionem suam non potest considerari jus accrescendi Titio, cui res propria amplius acquiri non potest, §. sed etsi rem inst. legat. Si autem consideras respectu Mævii quamvis servus Titii repudiet non potest considerari jus accrescendi Mævio, quia quamvis valeat dispositio in persona servi, attamen res est penes Titium dominum à quo non deficit, nec est quid accrescat, & quamvis vulgare principium de quo gloss. verb. jurasse, in L. si duo patroni ff. jurejur. prout supra illatione 9. in sensu affirmativo non procedat, nec eo ipso quod portio vacat, accrescat, quia insuper requiritur quod valida deficiat: attamen in sensu negativo verum iste, & legitime procedit, ita ut portio, quæ non deficit non accrescat. Si vero servus iste, cui legata fuit res domini, exeat de manu Titii ita ut sibi, vel novo domino, cujus non est res legata; acquirat. L. si alienus ff. leg. 2. merito si ejus, vel alterius conjuncti portio deficiat, accrescet alteri conjuncto quia valida fuit dispositio à principio.

41 Patet quarto ex supradicta resolutione intellectus ad L. si duobus

16. ff. legat. 1. ubi Paulus in hac verba, Si duobus res conjunctim legata sit, quamvis alter in rerum natura non fuerit: alteri deberi solam partem, & hoc puto verum esse. Verus intellectus est textum procedere in portione ejus, qui in rerum natura non fuerit, quod patet ibi, quamvis alter in rerum natura non fuerit, quod verbum ad præteritum tempus dispositionis debet referri. L. verbum erit 123. ff. verb. sign. ut ita in rerum natura non fuerit tum temporis quando eidem legabatur: & id quod relinquatur ei, qui in rerum natura non est pro non scripto habetur. L. 4. ff. quæ pro non scriptis & in pro non scriptis à principio invalidis non datur jus accrescendi, ita Duar. hic, & lib. 1. de jure accrescend. cap. 18. & in §. fin. eadem lege, ubi ultra ejus morem increpat, & reprehendit Bart. & communem Doctorum intellectum: Aur. 2. sent. cap. 24 ad fin. sentit quamvis non satis perceperit D. Pichard. in nostro §. si eadem, num. 88. & n. 89. & Vigelius method. jur. lib. 13. part. 4. cap. 6. reg. 24. except. 17. Quare autem si in rerum natura foret posthumus eo non nato integra res debetur conjuncto ut sponit textu in principio, & decidit aperte in §. fin. Responde quia posthumus suus erat habilis cui valide de jure legabatur prout supra illatione 22. n. 9. & 8.

42 Et retento hoc vero intellectu rejicitur Bart. hic, qui intelligit ideò procedere, & in eo non dari jus accrescendi, quia iste, qui non fuit in rerum natura sperabatur esse in rerum natura, & ideò facit partem: sequitur Cuman. Bald. Imola Alex. & communiter Doctores in dict. L. si duobus, Corneus in L. unica §. in primo ubi Fulg. n. 2. Cod. cod. toll. Faber. in nostro §. si eadem, num. 1. in fin. Angel. Aret. n. 4. Sed hic communis intellectus sponit unum, & alterum absurdum: nempe quod facientes par-

tem impediunt jus accrescendi : & aliud nempe quod si iste qui non erat in rerum natura non speraretur nasci non faceret partem , nec impediret jus accrescendi , & ejus portio accresceret : & ita intelligunt §. *fin. infra eadem lege* Bart. Bald. Imol. Alex. & communiter Doctores qui errores quam devient à jure notasti *supra illation. 9. & illation. 12. & hac eadem illatione, vers. Ex hac resolutione patet primo.* Et imò potius quia legatum fuit relictum ei , qui non est in rerum natura idè est invalidum , & habetur pro non scriptum , & non accrescit , nec si in utero foret , & speraretur esse in rerum natura , non idè cessaret nec impediret jus accrescendi , quinimò potius portio ejus qui in utero seu rerum natura est si deficiat accrescit. Deinde rejicitur ex eo quia divinatur , & pugnat cum dict. §. *fin. ut sentit Cuman. ibi, Pichard. in nostro §. si eadem, n. 88.*

43 Sunt qui intelligant textum procedere quia testator faciendo mentionem de eo , qui nunquam fuit in rerum natura creditur locari. *L. si Mervia 45. ff. de hered. inst. juxta intellectum Bart. in L. 1. n. 3. ff. cond. inst. & quod portio per locum relicta non potest prætendi à conjuncto : secus foret si relicta esset ei , qui fuit in rerum natura , quanvis tempore testamenti mortuus esset , quia tunc cessat illa ratio , & consequenter ejus portio accrescet conjuncto dict. L. unica §. in primo.* Sed iste intellectus divinatur : & rejicitur per eadem fundamenta , quibus rejicitur communis : deinde quia in ratione suponit quod legatum relictum ei , qui mortuus erat tempore testamenti accrescat , quod nequaquam verum est , quia tale legatum est pro non scriptum , & non debet accrescere : & idè rejiciendus est , & *D. Spinus de test. gloss 9. de jure accresc. n. 20.* qui tenet textum procedere in legato damnationis : &

Balduin. in nostro §. si eadem, num. 3. qui per hunc textum tenet quod portio in causa caduci olim de jure digestorum non accresceret , quanvis hodie ex nostro §. *si eadem accrescat.*

44 Patet quinto intellectus ad satis difficilem textum in *L. fin. §. Seio ff. leg. 2. ubi Scævola in hæc verba. Seio, quem heredi substituerat ita legavit, Seio si mihi hæres non erit, & uxori ejus Marcellæ argenti libras quindecim dari volo : quæro cum Seius hæres extiterit an Marcellæ dimidia portio debeat : respondi secundum ea, quæ proponerentur deberi.* Hunc textum reputant Doctores difficillimum : & cum descendunt ad rationem difficultatis , nec eam perceperunt , attamen in eo difficultatis conveniunt , quod iste textus in specie casus videtur simillimus cum *L. plane §. si duobus ff. leg. 1.* ubi in legato relicto duobus , quorum alter hæres institutus est , datur jus accrescendi , quod negatur in isto §. *Seio,* super quorum differentiarum rationem maxime cruciantur. Et glossæ hic verbo Marcellæ intelligit textum dum dicit uxori dimidiam deberi procedere jure suo , & supplendum esse , quod alteram portionem quoque obtineat jure accrescendi , *ut in dict. §. si duobus ;* quasi in hoc textu non de portione Seii , sed tantum de portione Marcellæ fuisset dubitatum propter appositam conditionem , quæ credebatur repetita in legato uxoris : *sequitur Bart. Bald. ibi Cuman. in lectura in fin. Imol. Paul. & Alberic. qui nec reprobant, nec probant. Bart. in L. si Titio 7. ff. leg. 2. & ibi Alber. Cuman. in L. mulieri, ff. cond. & demonst. Ias. in L. reconjuncti, n. 97. ubi Rip. num. 55. ff. leg. 3. Duar. de jure accrescend. lib. 2. cap. 15. qui dicunt communem hunc gloss. intellectum ; quem etiam dicit communem sed non sequitur D. Pichard. in nostro §. si eadem num. 74.* Sed iste intel-

telle-

tellektus aperte divinat, & violat literam; & hac ratione illum reprobatur *Mench. de succ. creat. §. 10. num. 97.* qui etiam ex eo reprobatur, quia si in ea specie dubitatum fuit de portione Marcellæ propter defectum conditionis multò magis dubitandum foret de Seii portione, quæ nequaquam accrescere poterat si Marcella portionem non haberet; ut probatur ab speciali. *L. interdum ff. usufruct. accresc. & ita reprobatur D. Pichard. ubi supra num. 75.* & denique rejicitur ex eo quia in dict. §. Seio, secundum veram rationem juris accrescendi nequaquam accrescit Seii portio, quæ à principio invalida est, & pro non scripta: & iste est verus, & facilis textus intellectus; & gloss. *Bart.* & Doctores in suo communi intellectu erroneè præsupponunt quod Seii portio accrescat.

45 Secundo loco *Iason. dict. num. 97. Rip. dict. num. 55.* alterum non minus violentum præstant intellectum ad dict. §. Seio, ut sit intelligendus non de dimidia relicta ipsimet Marcellæ, sed de dimidia mariti deficiente propter defectum conditionis; nam de dimidia uxori pure legata nullatenus dubitandum erat quod sibi debebatur. Sed iste intellectus violat literam, & illum reprobatur *Mench. dict. §. 10. num. 98.* deducta ratione ex principali specie textus: & rejicitur quia re incidit in vitium communis intellectus, & quia in hac specie portio Seii à principio invalida, & pro non scripta non poterat accrescere Marcellæ.

46 Tertio accessit *Petr. de Bellap. in dict. §. Seio,* & intelligit textum, ut dimidia pars ad Marcellam jure legati pertineat, altera vero dimidia non accrescat quia maritus in ea habebat jus retentionis, & quod portio in capax accrescat quando incapax in ea non habet jus retentionis, juxta dictum §. si Titio, ex

communi *Bartoli,* & *Doctorem intellectu,* quem quanvis approbat *Mench. dict. §. 10. num. 99. & 100.* nemo est qui ex dictis usque hætenus non colligat quam erroneus sit à vera decidendi ratione in materia, nec est Jurisconsultorum aliquis, qui præstet rationem decidendi in aliquo membro prædictæ distinctionis, nec attendat an collegatarius, cujus portio deficit habeat jus retentionis, ut non detur jus accrescendi; aut non habeat jus retentionis ut portio accrescat: etsi attente considerentur rationes, cum quibus Doctores in hac materia conciliant jura, & decidunt quæstiones, magis sunt in inducendis specialitatibus in unoquoque jure, quam concilient, seu decidunt jura, & quæstiones per universalem regulam, cujus species sint, etsi percurras jura facile reperies in iis in quibus datur jus accrescendi unicam semper dari decidendi rationem, nempe portionem deficientem antea retro validam inter conjunctos, & in unaquaque materia cujuscunque; scientiæ unica tantum præest universalis decidendi ratio per quam æqualiter deciduntur ejus omnes speciales quæstiones: & quanvis jura in quibus non datur jus accrescendi, deciduntur per diversas rationes, id provenit ex eo quia diversæ fuerunt causæ propter quas in eis vel non dantur conjuncti facientes partes ab initio, vel portio non fuit deficiens antea retro valida, sed tamen in eo conveniunt omnia jura ut ideò in eis non detur jus accrescendi, quia vel non dantur conjuncti, vel si dantur portio non fuit deficiens ante retro valida, itaque non sint convenientes species ad nostram regulam generalem.

47 Quarto *Mench. d. §. 10 n. 46. & seqq.* novissimum, & planissimum ut ille ait præstat intellectum ad hunc textum ut scilicet procedat in generibus,

bus, & summis legatis, quem intellectum præstitit Ripa in *L. reconjuncti*, num. 55. col. 2. & ibi Alc. num. 19. & 33. Politus num. 33. & 48. ff. leg. 3. Alc. in *L. si mihi & Titio*, num. 5. & 13. ff. verb. Ang. Aret. in nostro §. si eadem, num. 2. Sarment. in *L. si Titio, & ei*, num. 3. & 4. ff. leg. 2. & ante eos Bellapert. quem sequitur Socin. reg. 213. n. 16. Et quanvis Mench. comprobatur multis, & satis diffusis rationibus, attamen venit rejiciendus quia vere communis opinio est, quod in summis legatis datur jus accrescendi, à qua nemo dissentit ut referens infinitos fatetur ipse Mench. d. §. 10. num. 91. Et latius infra illat. 24. nec Jurisconsulti in præsentibus, nec in aliis juribus de materia decidunt non dari jus accrescendi quia summa legata est, sed aliis diversis rationibus decidunt.

48 Denique *D. Spinus de testam. gloss. 9. de jure accrescendi*, num. 20. tenet textum procedere in legato damnationis in quo non erat jus accrescendi, & eo non relato ita etiam *D. Picbard. ubi supra num. 76.*

49 Quibus omissis verus intellectus hujus textus petendus est à nostra resolutione: & debes advertere quod Scævola moris est regulariter nullam nec dubitandi, nec decidendi rationem præbere; & idè ejus responsa sunt difficillima; attamen hujus textus dubitatio ex eo provenit quia conditio sub qua fuit legatum Seio si mihi hæres non erit, & uxori ejus Marcellæ argenti libras quindecim dari volo, credebatur repetita in legato Marcellæ, juxta textum in *L. 3. §. filius, inter medias. ff. liber. & posthum.* ita gloss. verb. Marcellæ in dict. §. Seio Mench. dict. §. 10. n. 98. & in utroque collegatari positam esse conditionem prout fuit in simili specie. *L. mulieri. 73. & in L. in testamento 31. ff. cond. & demonstr.* qua vitante in utroque vitaret relictum: Cujus tamen

contrarium decidit ex ratione de qua gloss. & Doctores ibi, & gloss. verb. partem, in dict. *L. si mulieri. Mench. ubi proxime*, quia scilicet conditio non utrique, sed tantum imposita fuit Seio, in cujus persona vitante, vitiat relictum, non vero in Marcellæ, & idè respondit Scævola secundum ea, quæ proponerentur Marcellæ dimidiam portionem deberi: nec curat de Sei portione, in qua cessat, nec datur jus accrescendi, quia portio Seio fuit relicta sub conditione si hæres non extiterit, qua vitante portio evanuit à principio, & remanet, quasi nunquam de ea dispositum, nec relicta esset, invalida à principio pro non scripta, quæ non accrescit, & insuper quia vitante conditione, nulla potest considerari conjunctio inter collegatarios prout considerasti infra eadem illat. num. 53. Secus omnino esset dicendum si Seio non adjecta conditione, sed pure, & uxori ejus Marcellæ legatum esset, tunc enim cum à principio in persona Sei dispositio pura, & valida foret, etiam si postea per existentiam hæredis deficeret meritò accresceret Marcellæ ex nostra regula junctis iis, de quibus supra illatine. 10. vers. si autem magis placeat, num. 9. Itaque in hoc textu cessat utrumque requisitum nempe non datur portio deficiens, nec conjunctio inter collegatarios, & idè de jure accrescendi, nec consultum, nec responsum fuit à Scævola qui semper secundum ea quæ proponerentur, & non ultra respondit: unde portio ista invalida remanet in hæreditate; & hæreditatis jus sequitur quia Seius extitit hæres, nec est alius à quo relicta sit, & apud quem maneat juxta textum in *L. unica. §. cum triplici. §. sin autem, vers. quod si Cod. cad. toll.*

50 Patet sexto intellectus ad textum in *L. in testamento. 31. ff. cond. & demonstr.* in vers. sed & si uterque ubi Aphricanus in hæc verba. Sed & si uter-

uter-

uterque viveret nolet eam uxorem ducere cum mulier parata esset nubere, illi quidem legatum deberetur: Stichi autem portio inutilis fiebat. Bart. & Doctores in præsentia non curant de jure accrescendi. Cumanus vero hic intelligit portionem fieri inutilem respectu Stichi, attamen quod accrescat Pamphilæ: qui aperte loquitur contra textum, & nostram resolutionem; nam portio Stichi qui noluit adimplere conditionem inutilis est, & invalida à principio, quæ non accrescit. Secundo loco *Mench. dict. §. 10. num. 147.* reprobatur intellectum Cumani; & *num. 46.* & tenet portionem Stichi idè non accrescere quia textus agit de summa legata, sed rejicitur ex eo quia verius est, quod in summis viget jus accrescendi juxta cõmunem à qua nemo dissentit ut fatetur ipse *Mench. dict. §. 10. num. 91. & seqq. & dixi infra illat. 24.*

51 Verus itaque intellectus venit ex nostra resolutione, quia scilicet portio Stichi fuit ei legata sub conditione si matrimonium cojerit cum Pamphila, & cum per eum steterit, & defecerit conditio, quia noluit Pamphilam uxorem ducere fit ejus portio inutilis, à principio invalida, & pro non scripta quæ non accrescit; sed remanet penes eum, à quo derelicta est. Et secundo eadem ratione procedit *textus in vers. fin.* ut scilicet nolente muliere nubere cum Sticho eidem Sticho debeat ut legatum pro ejus portione tantum jure legati, non vero jure accrescendi pro mulieris portione, quæ à principio fuit invalida, & pro non scripta ex defectu conditionis. Et tertio ita etiam *textus in L. Julius Paulus, 80. ff. cond. & demonstr.* ut scilicet deficiente conditione de reddendis rationibus in persona Stichi quinque dimidia legati portio contubernali jure legati debeat, portio vero Stichi à principio inutilis invalida, & pro non scripta ex defectu con-

ditionis non accrescit, quidquid *gloss. pen. ibi intelligat*, integrum legatum contubernali deberi, dimidiam portionem jure legati, & alteram jure accrescendi, quam *gloss. reprobatur Mench. dict. §. 10. num. 148.* qui etiam reprobari debet in ratione qua tenet idè portionem contubernali non accrescere, quia summa legata est.

52 Et quarto eadem ratione procedit *textus in L. tales conditiones III. ff. cond. & demonstr. in vers. sed benigna interpretatione* dicendum si non post moram Titii Simphorus defecit deberi partem dimidiam Januario dantem: & *ad L. cui fundus 55. ff. eodem* ubi apposita conditio pluribus de dando uni si alter eorum non adimpleat conditionem portio ejus vacat, nec accrescit alteri adimplenti conditionem.

53 Potest etiam tentari quod ratio in his juribus provenit non solum ex eo quia portio conditionalis deficiente conditione fit invalida, & pro non scripta à principio, quæ non accrescit: sed etiam ex eo quia quavis à principio quando testator sub conditione collegatarios vocavit videantur sub conditione conjuncti, attamen ea conditione deficiente defecit conjunctio, sine qua non datur jus accrescendi: nisi dicas quod generale est in quacunque portione à principio pro non scripta, & invalida, vel ex defectu conditionis, vel ex alia quavis invaliditate à principio semper deficere conjunctionem, quæ non datur cum portione à principio invalida, quia cum nihilo, nihil conjungitur, notasti *supra in præludiis.*

54 Nec obstat *textus in L. hæc scriptura. 26. §. fin. L. si separatim. 30. ff. cond. & demonstr.* in quibus conditionalis portio deficiente conditione alteri conjuncto accrescit, agunt enim de jure non decrescendi, & verbum accrescere de quo ibi, debet cum *Bart. in dict. L. reconjuncti, num. 22.*

expo-

exponi accrescit, idest, non decrescit, & hac de causa nulla ibi fit mentio de conjunctione: & proprium est juris non decrescendi, & omnino alienum à jure accrescendi quod portio omnino invalida à principio pro non scripta quoquo modo vacans ab altero conjuncto non decrescat: & idem etiam in dict. *L. hæc scriptura. §. fin.* æqualiter deciditur conditionalem, & invalidam portionem vacantem non decrescere tam in legatis, quam in hæreditatibus in quibus etiam proprium est ut portio invalida à principio accrescat, seu potius non decrescat, ut notas *infra illatione. 25.*

55 Patet septimo qua ratione procedat *L. 3. vers. sed si conjunctim ff. leg. præst.* ubi si in testamento, quod rescinditur per contra tabulas possessionem, legatur filio conjunctim cum eo, cui non competit ex edicto legatum; conservatur tantum portio filii, nec ei alterius conjuncti portio accrescit, ex eo quia per rescissionem redditur invalida à principio pro non scripta; sentit doctus *Pichard.* sed non satis percepit, in nostro §. *si eadem inst. de legat. num. 98.* quicquid ex jure speciali procedere teneat *Bart. in dict. L. reconjuncti, num. 44.* Intellege tamen inter verbis conjunctos, qui faciunt partes ab initio, & inter quos datur jus accrescendi, nam dictio (*conjunctim*) dicit de conjunctis verbis, ut notasti in præludiis *differentia 12.* procedet etiam textus inter conjunctos re, & verbis quando eis species legatur, & faciant partes ab initio. Non vero procedit textus inter disjunctos verbis, & conjunctos re, qui faciunt partes per concursum, nec inter conjunctos re, & verbis insimul quibus legatur jus, in quo ratione naturæ fiant partes per concursum, & detur jus non decrescendi, cujus proprium est ut portio etiam à principio invalida, & pro non scripta accrescat seu non decrescat.

56 Patet octavo quod in specie *L. 1. L. fin. ff. iis quæ non pro non script. L. si quis legatum. ff. ad leg. Cornel. de fals. & in titul. Cod. de his, qui sibi adscribunt*, ubi legatum quod quis sibi in testamento scripsit habetur pro non scriptum; & ita non accrescet si cum altero conjunctim legetur; nec accrescet portio ejus, qui ita scriptus est in nomine, ut non intelligatur, cujus portio à principio pro non scripta est. *L. 2. ff. iis quæ pro non script.* Sicut etiam si aliquid legetur conjunctim cum altero in metallum damnato, ejus portio à principio invalida, & pro non scripta non accrescit, accrescet autem si postquam conjunctim legatum est in metallum damnatus fuit, vel aliter effectus incapax; prout etiam accrescet portio si in specie. *L. si in metallum. §. item. ff. iis quæ pro non script.* legatum sit servo alieno à principio, qui posteaquam conditum fuit testamentum effectus est proprius, nam portio ejus à principio valida accrescit, quanvis postea fiat invalida, & pro non scripta, & veniat ad statum à quo incieper non potest non proinde desinit valere à principio: nec potest causa de novo superveniens efficere quin dicatur deficiens portio à principio valida, causa enim superveniens non operatur in præteritum, sed in futurum. *L. nec enim ff. itinere, actuque privato. L. sancimus. Cod. admistr. tut.* Et hoc modo venit intelligendus textus in *L. plane. §. si conjunctim. ff. leg. 1.* ut procedat in legato relicto servo, qui tempore dispositionis proprius erat cujus portio non accrescit, non vero in servo, qui tempore dispositionis alienus erat, & postea effectus est proprius cujus portio accrescit. Sicut etiam confirmatur intellectus quem supra præstitimus in text. *L. plane. §. si duobus*; ut procedat ex eo quia legatum relicto ei, qui fuit, hæres institutus, à principio validum est, & quanvis postea per additio.

ditio.

Fictio non fingit quo ad possessionem recuperandam, nec acquirendam. *resp. 1. num. 49.*

Fictio non inducitur sine necessitate & non deficiente, aut stante in contrarium veritate. *resp. 1. num. 55.*

Fictio vitæ gloriosæ non inducitur nisi vere præcedat naturalis mors. *resp. 1. num. 55.*

Fictio non extenditur de uho casu ad alium. *resp. 1. num. 80.*

Fictio vitæ gloriosæ inducta fuit ad fundamentum repræsentationis, qua cessante & exclusa, cessat, & excluditur illa fictio. *resp. 1. n. 86.*

Fictio vitæ gloriosæ in successione maioratus censetur exclusa ubi testator exclusit fictionem repræsentationis. *resp. 1. num. 94.*

Filius secundogenitus non dicitur nec consideratur primogenitus ubi de primogenito super est nepos seu alius descendens. *resp. 2. n. 42.*

Filiusfam. ubi per dolum perperam iudicavit, & sententiam protulit in fraudem legis datur actio de peculio contra patrem, quia actio civilis est. *resp. 5. num. 4.*

Fundamenta patrum contra nepotem ostenduntur erronea esse. *resp. 2. numer. 21.*

Futura non præsumuntur nec considerantur, nec tristis eventus non speratur nisi quando præsens rerum status ostendit quod contingere potest. *resp. 1. num. 40.*

G

Genere posito maxime negative, & ad exclusionem ponuntur omnes eius species quantumvis privilegiatas. *resp. 1. num. 20.*

Generaliter loquens dispositio generaliter est intelligenda. *resp. 1. n. 23.*

Generaliter loquens omnes species comprehendit, & si voluisset exceptuare expressit. *resp. 1. n. 26.*

H

Hæredis in persona non mutatur civilis obligationis conditio.

resp. 5. num. 2.

In hæredes quando transeat pænalis actio, & civilis actio damni dati. *resp. 5.*

I

Indiffinita æquipollet universali, & omnes suas species comprehendit. *resp. 1. num. 23.*

Intellectus.

L. si pro fure. §. fin. ff. condict. furt. *resp. 5. num. 7.*

L. commodissime. ff. liber. & posth. *resp. 1. num. 69.*

L. cum pater §. pen. ff. leg. 2. *resp. 2. numer. 34.*

Gloss. in L. cum ita. §. fideicommissio ff. leg. 2. *resp. 3. num. 64.*

L. si libertus. §. 1. ff. bon. libert. *resp. 2. num. 49.*

L. 3. §. si duo. ff. leg. tut. *resp. 2. n. 49. & n. 18. & num. 19.*

L. hæredes mei. §. fin. ff. ad Treb. *resp. 2. num. 34.*

L. fin. C. ne ex delict. defunct. *resp. 5. num. 6.*

L. fin. C. de episcop. & cler. *resp. 1. numer. 56.*

C. placuit. 16. q. 1. *resp. 1. n. 56.*

C. fin. de sepultur. *resp. 5. num. 7.*

C. in literis de raptoribus. *resp. 5. numer. 7.*

Ord. nostra novæ recop. libr. 4. titul. 100. §. 3. *resp. 1. num. 12.*

Ord. lib. 4. titul. 100. *resp. 2. n. 63.*

Ord. lib. 2. titul. 38. §. 1. *resp. 1. n. 84.*

L. 40. Taur. *resp. 2. num. 62.*

Judicis perperam judicantis hæres utrum teneatur ad damna quando lis non fuit contestata cum defuncto. *resp. 5.*

Juliani Jurisconsulti sententia in L. Julianus. ff. jud. conciliatur cum cæteris Jurisconsultis. *resp.* 5. n. 5.

L

Legitimi in Ordinatione nostra *recop.* lib. 2. tit. 35.

Intelliguntur masculi quia masculi sunt qui possunt succedere in bonis coronæ. *resp.* 1. num. 22.

Lex declaratoria comprehendit etiam causas præteritas. *resp.* 1. n. 46.

Linea in successione maioratus qualiter consideretur, & servetur ordo primogenituræ. *resp.* 2. num. 12.

Linea admittitur in successione maioratus per Ordinationem nostram. *resp.* 2. num. 36.

Linea in meliori qui est dicitur proximior ultimo possessori. *resp.* 2. n. 36. & *resp.* 4. num. 4.

Linea gradus sexus ætas qualiter considerentur in successione maioratus. *resp.* 2. num. 36.

Linea in successione maioratus semper admittitur quando datur testatoris voluntas. *resp.* 4. num. 5.

Linea primo vocata magis dilecta est. *resp.* 4. num. 5.

Lineæ successio repetitur in aliis successoribus quando testator in primis successoribus lineæ successione usus est. *resp.* 4. num. 5.

De una linea ad aliam non fit transitus nisi priori extincta. *resp.* 4. numer. 11. & 13.

Lineas utrum faciant filii omnes ultimi possessoris. *resp.* 4. num. 13.

M

Magis vel minus non diversificat speciem. *resp.* 1. num. 20.

Milites qui non sunt ad militiam apti, & qui non sunt designati, & manibus orbat non gaudent privilegio militari *resp.* 1. n. 86.

Monachus perfectionem mortuus morte civili reputatur ad effectus civiles. *resp.* 1. n. 42.

Monachus mundo mortuus est civiliter; & erroneè dicitur quod vivit per fictionem gloriosam. *resp.* 1. numer. 55.

Monasterium habetur loco filii & reputatur filius. *resp.* 1. n. 53.

Mors) dicit de morte naturali, *resp.* 1. num. 43.

Mors civilis utrum, & quando æquiparetur morti naturali. *resp.* 1. numer. 44.

Mortui in bello gloriosa vita fictio est per quam lex fingit vivum, qui vere, & naturaliter mortuus est. *resp.* 1. numer. 10.

Mutatio voluntatis in dubio non præsumitur, & ideo qui dicit mutatam voluntatem debet probare. *resp.* 1. numer. 26.

N

Natura originis non mutatur in illustrissimis dominis quando mutant regionem, & habitationem de Regno ad regnum extraneum. *resp.* 2. num. 46.

Negativa universalis comprehendit omnes casus nullo dempto. *resp.* 1. numer. 19.

Nepos filius secundogeniti, & ejus descendentes excludunt tertio genitum & ejus descendentes. *resp.* 2. num. 41.

Neptis fæmina cujus pater mortuus est in bello non succedit in bonis coronæ. *resp.* 1. num. 22.

O

Omissus casus, vide verb. casus omillus.

Opinio perquam mortuus in bello vivit gloriosæ ad successionem maioratus est contra juris principia. *resp.* 1. num. 80.

Z

Et

Et incæpit à Romano qui obiter id dixit in bonis regiæ coronæ, & obiter sequutus fuit à Doctoribus. *resp. 1. num. 82.*

Et non proprie dicitur communis imò contraria communis est in iudicando, & consulendo. *resp. 1. n. 83.*

Et in hoc Regno procedit ex vi consuetudinis quæ consuetudo introduxit eam in bonis regiæ coronæ, & in bonis regiæ coronæ dixit Romanus. *resp. 1. num. 84.*

Ordinarium quidquid est præsumitur cogitatum fuisse. *resp. 1. n. 40.*

Ordinatio nostra lib. 4. tit. 100. admittit repræsentationem inter filium, & nepotem ultimi possessoris quanvis non descendant ab institutore. *resp. 2. num. 68.*

Originis natura non mutatur in illustrissimis dominis quando mutant regnum, & patriam. *resp. 2. n. 46.*

P

Pæna delicti quomodo & quando extinguitur morte delinquentis. *resp. 5. num. 1.*

Pænabis actio vide verb. Actio pænalis.

Possessio expirat morte possessoris, & vivus per fictionem non possidet. *resp. 1. num. 49.*

Possessor maioratus facit suam lineam, & primogenitus facit etiam suam lineam, & quid cæteri secundi filii possessoris utrum faciant lineas. *resp. 4. num. 13.*

Primogenitus dicitur expresse vocatus ubi vocatur filius maior, qui idem est quod primo natus. *resp. 2. numer. 6.*

Primogenitus dicitur, qui primo lucem vidit, & si iste moritur sine filiis tunc dicitur primogenitus qui secundo lucem videt. *resp. 2. n. 40.*

Primogenituræ ordo servatur quando maioratus vadit ad nepotem filii se-

nioris, non vero ad filium secundum. *resp. 2. num. 5.*

Principes, & Imperatores referuntur qui pro repræsentatione iudicarunt. *resp. 2. num. 23. & 24.*

Proximior dicitur respectu ultimi possessoris, qui est in muliori linea. *resp. 2. num. 36.*

Proximioris vocatio non omnino excludit repræsentationem, in bonis vinculis. *resp. 2. num. 53.*

Proximior dicitur qui est in meliori linea. *resp. 4. num. 4.*

Q

Quoniam) inducit rationem finalem dispositionis. *resp. 1. n. 36.*

R

Representatio admittitur quando vocantur descendentes. *resp. 2. numer. 4.*

Repræsentatio fuit jam apud antiquos Patres, & Patriarcas. *resp. 2. n. 15.* Et de jure naturali, duodecim tabularum, & de jure gentium. *resp. 2. numer. 16.*

Repræsentatio est de jure civili, & secundum jus civile, & secundum jus eam induxit Justinianus. *resp. 2. num. 17.*

Repræsentatio datur in emphyteusi. *resp. 2. num. 18.*

Repræsentatio quare non detur in successione liberti nec in successione bonorum regiæ coronæ. *resp. 2. num. 18.*

Repræsentatio de jure datur in successione maioratus. *resp. 2. num. 20. & num. 27.*

Et de jure canonico, & de jure Hispaniæ. *resp. 2. num. 25.*

Repræsentatio censetur admittita per verba importantia fideicommissum universale. *resp. 2. num. 28.*

Et

Et ex verb. descendentes quando ponitur in dispositione. *resp. 2. n. 29.*
 Et ex clausula servato ordine primogenituræ. *resp. 2. num. 30.*
 Et ex vocatione primogeniti. *resp. 2. num. 31.*
 Repræsentatio etiam datur in nepote filio secundigeniti respectu patru tertio geniti. *resp. 2. num. 41.*
 Repræsentatio etiam datur in bonis individuis. *resp. 2. num. 50.*
 Repræsentatio ponit nepotem in loco patris indistincte, & cum omni jure patris ut obtineat, & habeat eam portionem, vel integrum prout pater haberet si viveret *resp. 2. n. 51.*
 Repræsentatio etiam datur quo ad ætatem, & nepos ætate minor excludit patruum ætate maiorem. *resp. 2. num. 54.*
 Repræsentatio non omnino excluditur per vocationem proximioris. *resp. 2. num. 53.*
 Repræsentatio quando censetur exclusa per vocationem filii senioris qui superstes fuerit ad tempus mortis. *resp. 2. num. 55.*
 Repræsentatio non censetur exclusa per vocationem filii senioris. *resp. 2. num. 56.*
 Repræsentatio quando detur etiam in successione bonorum quæ deferuntur jure sanguinis. *resp. 2. n. 57.*
 Repræsentatio quando detur inter transversales. *resp. 2. num. 58.*
 Repræsentatio datur in successione maioratus prout in regno & similibus, quanvis instituti sint, & veniant à transversali. *resp. 2. n. 66.*
 Repræsentatio excluditur quando vocatur filius senior per verbum relinquo, vel relinquatur quæ important post mortem; & cum relatione ad tempus mortis. *resp. 3. num. 2.*
 Repræsentatio excluditur in hoc regno in bonis regni coronæ quia vocatur filius senior ad tempus mortis ultimi possessoris. *resp. 3. num. 3.*
 Romani, & Sequacium opinio circa

vitam gloriosam intelligitur. *resp. 1. num. 96.*

Semper) habet vim & naturam ampliandi dispositionem in omni tempore, & in omni casu. *resp. 2. n. 11.*

Et compræhendit omnia in omni tempore, & loco. *resp. 1. num. 18.*

Sententia lata in uno casu circa institutionem maioratus habet vim dispositionis ad alios casus. *resp. 3. n. 5.*

Successio inter transversales, & non transversales ad hoc ut detur repræsentatio qualiter distinguatur, & consideretur. *resp. 2. num. 58.*

Successio maioratus utrum & quando deferatur per lineas, *resp. 4. num. 1.* & deferatur quando institutor facit vocationes per lineas. *resp. 4. n. 5.*

T

Transmissio quando datur in fideicommissio conditionalis. *resp. 2. numer. 39.*

Transmissio datur in maioratus instituto per actum inter vivos *resp. 4. n. 10.*

Transitus de linea possessoris donec durat non fit ad aliam lineam, nec de linea secundigeniti donec durat. *resp. 2. numer. 37.*

Transversales ut non detur repræsentatio qualiter considerentur. *resp. 2. num. 58.*

V

Verba de gerundio inducunt conditionem, & causam finalem, & dispositionis formam quæ necessario primo, & ante omnia adimplenda sunt in forma specifica, in sensu vero, & proprio significato. *resp. 2. n. 10.*

Verbum unum, & idem bene potest in jure habere duas significationes. *resp. 2. num. 33.*

Verbum (relinquat, relinquatur) supponunt post mortem relinquendum. *resp. 3. numer. 2.*

FINIS LAUS DEO.

L I C E N C A S

DO S.^{TO} OFFICIO.

POde-se reimprimir o Livro de que se trata , e depois voltará conferido para se dar licença que corra , sem a qual não correrá.
Lisboa 6. de Outubro de 1761.

Silverio Lobo. Mello.

DO ORDINARIO.

POde-se reimprimir o Livro de que se trata , e depois torne para se dar licença para correr , Lisboa 6. de Outubro de 1761.

D. J. A. de L.

DO PAÇO.

Que se possa reimprimir vistas as licenças do Santo Officio , e Ordinario , e depois de impresso , e revisto , torne para a licença de correr. Lisboa 8. de Outubro de 1761.

Com quatro Rubricas.

